

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 2Cdo/82/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8709203260
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Adamcová
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:8709203260.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a sudkýň JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a JUDr. Viery Nevedelovej, v spore žalobkyne Z. K., nar. XX. Q. XXXX, bytom I., I. A. XX/XX, T., zastúpenej advokátskou kanceláriou Steiner & Associates s.r.o., so sídlom Košice, Plávková 2, proti žalovanému B. K., nar. XX. V. XXXX, bytom O. - Z., C. XXXX/XX, zastúpenému Mgr. Marekom Tauberom, advokátom so sídlom Spišská Nová Ves, Hviezdoslavova 11, o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva, vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 20C/44/2009, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. mája 2020, sp. zn. 24Co/9/2019 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Prešove z 20. apríla 2023, sp. zn. 24Co/9/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie **z a m i e t a**.

Žalobkyni priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenu Okresnému súdu Poprad (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) dňa 6.4.2009 sa žalobkyňa domáhala vydania rozhodnutia, ktorým súd určí, že pozemok parcela registra KN-C parc. č. 2837/2, orná pôda o výmere 2408m², zapísaný v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX pre obec a k.ú. Poprad (ďalej aj „predmetný pozemok“, alebo „predmetná nehnuteľnosť“) patrí do dedičstva po matke žalobkyne Q. Y. (event. v slovenskom jazykovom ekvivalente Y.), rod. R., nar. X.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX, naposledy bytom K., U. XX.

1.1. Súd prvej inštancie rozsudkom z 30. mája 2018, č.k. 20C 44/2009-1302, žalobe vyhovel a určil, že predmetná nehnuteľnosť patrí do dedičstva po Q. Y., rod. R., nar. X.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX, naposledy bytom K., U. XX. Žalobkyni priznal voči žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.2. Na základe vykonaného rozsiahleho dokazovania mal okresný súd za preukázané, že predmet sporu - parcela pôvodnej mpč. 3592 patrí do dedičstva po matke žalobkyne. S prihliadnutím na výsledky dokazovania konštatoval, že z jednotlivých dôkazov nevyplývalo, že by právnymi predchodcami žalovaného boli splnené podmienky § 134 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OZ“), lebo nebola preukázaná oprávnená, dobromyseľná a nerušená držba predmetnej nehnuteľnosti. Súd mal za to, že notárska zápisnica sp. zn. N 381/2007 Nz 52531/2007 zo 6.12.2007 neobsahuje skutočnosti vyžadované zákonom, teda dostatok podkladov pre konštatovanie schopnosti vkladu do evidencie nehnuteľností. Neobsahuje údaj o vstupe do oprávnenej držby a údaj, že sa jednalo o prídel v roku 1946, nie je pre toto konštatovanie dostatočný. Taktiež bolo nepravdivým tvrdenie, že právní predchodcovia žalovaného vstúpili do držby titulom prídelu od bývalého Mestského národného výboru, nakoľko v zmysle nariadenia vlády č. 104/1945 Sb. n. SNR a nariadenia SNR č. 104/1940 Sb. n. SNR, národné výbory nemali kompetencie vydávať výmery o

vlastníctve pôdy. Oprávneným bolo Povereníctvo poľnohospodárstva a pozemkovej reformy a týkalo sa výlučne pozemkov vo vlastníctve štátu, pričom je nepochybné, že sporná parcela nikdy vo vlastníctve štátu nebola. Tvrdenia žalovanej strany teda nebolo možné považovať za pravdivé a preukázané. V prejednávanej veci mala žalobkyňa bremeno tvrdenia, že predmet sporu patrí do dedičstva po jej neb. matke Q. Y. a že tento stav stále trvá. Z tohto bremena tvrdenia mala dôkaznú povinnosť preukázať vlastnícky titul Q. Y. ku dňu jej úmrtia. Túto skutočnosť preukázala, keďže nebolo sporné, že k okamihu úmrtia Q. Y. bol predmet sporu v evidencii nehnuteľností evidovaný na jej meno a nebolo v konaní preukázané, že by počas života vlastnícke právo k predmetu sporu na iný subjekt previedla. Pokiaľ sa žalovaný, či jeho právni predchodcovia, proti žalobe bránili tvrdením, že nadobudli vlastnícke právo k tomu istému pozemku vydržaním, bolo ich povinnosťou toto svoje tvrdenie preukázať, teda preukázať existenciu zákonom stanovených podmienok pre vydržanie vlastníckeho práva, t. j. oprávnenú (dobromyseľnú) držbu, trvajúcu po stanovenú dobu a spôsobilý predmet vydržania. Ak žalovaný preukazoval nadobúdaci titul svojich právnych predchodcov predložením notárskej zápisnice o osvedčení vyhlásenia o vydržaní, osvedčovala táto listina iba pravdivosť toho, že ju spísal notár a že právni predchodcovia žalovaného (pôvodne žalovaní v 1/ až 3/ rade) urobili pred notárom vyhlásenie. Neosvedčovala však existenciu podmienok vydržania, najmä podmienku oprávnenej držby (len vyhlásenie o týchto podmienkach). Predloženie tejto listiny preto nemalo za následok prechod dôkazného bremena na žalobkyňu. Súd mal za to, že notársku zápisnicu o osvedčení o vyhlásení o vydržaní nemožno považovať za nadobúdaci titul vlastníckeho práva. Žalobkyňa tvrdením, že sporná nehnuteľnosť patrí do dedičstva po jej matke, popierala nadobudnutie vlastníctva k nehnuteľnostiam právnymi predchodcami žalovaného vydržaním, v podstate tvrdila neexistenciu podmienok vydržania u právnych predchodcov žalovaného. Preukázanie neexistencie týchto podmienok nebolo možné od nej spravodlivo požadovať, lebo neexistencia určitej právnej skutočnosti, majúca trvajúci charakter, sa zásadne nepreukazuje (preukazuje sa jej existencia). V konaní bolo predložených množstvo listinných dôkazov, z ktorých nepochybne vyplývalo, že matka žalobkyne Q. Y. nadobudla vlastnícke právo k spornej parcele, pôvodne evidovanej pod mpč. 3592 titulom dedičstva po svojej matke K. R., rod. Y. uznesením Okresného súdu Poprad č. D 74/1948. Časť zdedených nehnuteľností odpredala U. a Ž. B. kúpnu zmluvou dňa 22.5.1948, avšak nebol v konaní produkovaný jediný dôkaz o tom, že komukoľvek darovala či odpredala predmetnú spornú parcelu. Časti pôvodnej parcely mpč. 3592 boli opakovane predmetom vyvlastnenia a v rámci vyvlastňovacieho konania boli rozhodnutia doručované právnym predchodcom žalovaného, avšak v predmetných rozhodnutiach sú tieto uvedení ako užívatelia, nie vlastníci. Navyše nemožno zistiť, či dôvodom účasti právnych predchodcov žalovaného vo vyvlastňovacom konaní nebolo užívanie iných pozemkov v dotknutej lokalite, nakoľko sami pôvodne žalovaní súdu predložili doklady, z ktorých vyplývalo, že v rámci pridelového konania bolo B. K. a manželke M. pridelených do užívania viac pozemkov práve v lokalite, kde sa nachádza aj sporná parcela.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 28. mája 2020, sp. zn. 24Co/9/2019 rozsudok okresného súdu potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny a žalobkyňu priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

2.1. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne a v úplnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v oprávnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní. V súlade so záverom súdu prvej inštancie uviedol, že v prípade, ak by pôvodná vlastníčka stratila o svoje vlastníctvo záujem, resp. sa zmierila s bezodplatným neformálnym prenechaním sporného pozemku do vlastníctva právnych predchodcov žalovaných (napriek ústnej dohode o odplatnom prevode po návrate z deportácie, existenciu ktorej tvrdili právni predchodcovia žalovaného), nebola by v rovnakom čase formálnym písomným právnym úkonom odplatne prevádzala iné obdobné pozemky v susedstve na tretie osoby a práve v prípade sporného pozemku by tak neučinila. Okolnosti pôvodného dedičského konania po Q. Y. bolo nutné hodnotiť vo vzťahu k dobovým okolnostiam, kedy došlo k nútenej emigrácii žalobkyne a neskôr aj jej otca, u ktorého je možné predpokladať, že v dedičskom konaní vystupoval pod tlakom okolností. Ťažko podľa súdu uveriť, že po návrate pôvodnej vlastníčky z nútenej deportácie v koncentračnom tábore právna predchodkyňa žalovaného objektívne nemohla v prípade dohody o budúcej kúpe splniť svoj záväzok a uzavrieť s pôvodnou vlastníčkou kúpnopredajnú zmluvu za situácie, že v inom prípade pôvodná vlastníčka scudzila susedné pozemky. Vysporiadal sa aj s námietkami žalovaného pokiaľ išlo o úlohu rodiny B. v predmetnej veci i s nesplnením podmienok vydržania vlastníckeho práva právnymi predchodcami

žalovaného. Odvolaciemu súdu nebolo zrejmé, z akého dôvodu právni predchodcovia žalovaného v prípade, ak svoje dobromyseľné nadobudnutie vlastníckeho práva odvodili od neformálneho darovania od pôvodnej pozemnoknižnej vlastníčky, túto skutočnosť neuviedli do notárskej zápisnice, ale ako titul vstupu do oprávnenej držby uviedli prídel od MNV. Takýto postup taktiež spochybňuje ich dobrú vieru pri nadobúdaní vlastníckeho práva.

3. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadol dovolaním žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“). Prípustnosť ako aj dôvodnosť dovolania odôvodnil ustanoveniami § 420 písm. e/ a f/ CSP. Uviedol, že vada podľa § 420 písm. e/ CSP spočíva v tom, že o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Poprad z 30. mája 2018 sp. zn. 20C/44/2009 nerozhodoval na Krajskom súde v Prešove senát 20Co, ale senát 24Co, čím došlo k porušeniu čl. 48 ods. 1 Ústavy SR. Pokiaľ išlo o ustanovenie § 420 písm. f/ CSP uviedol, že odvolací súd sa neriadil zásadami potrebnými pri odôvodňovaní súdnych rozhodnutí, nezaoberal sa jeho podstatnými námietkami uvedenými v odvolaní a odôvodnenie v merite veci v bodoch 12-18 je nesprávne a v rozpore so skutkovým a právnym stavom. Napokon odôvodnenie neobsahuje pomer hlasov členov senátu. Chýbal mu odkaz na dokazovanie, ktoré sa malo vykonať na základe predchádzajúceho zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu, pričom mu nebolo jasné, prečo najprv odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a potom v zložení dvoch rovnakých sudcov rozsudok údajne na základe tých istých dôkazov potvrdil. Ďalej dovolateľ tvrdil, že odvolací súd neodôvodnil, čo bránilo žalobkyni uplatniť si svoje práva v rokoch 1989 -2007. Iné informácie súd neakceptoval. Napokon doplnil, že sa súd nevysporiadal s výpoveďou Q. A..

4. Žalobkyňa vo svojom stanovisku k dovolaniu uviedla, že dovolanie žalovaného nespĺňa podmienky prípustnosti dovolania a navyše ani nie je dôvodné vo svojom merite. Preto navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné, nie však dôvodné, preto je potrebné ho zamietnuť (§ 448 CSP).

6. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (písm. a/), ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu (písm. b/), strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník (písm. c/), v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie (písm. d/), rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd (písm. e/), alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (písm. f/).

8. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

9. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalovaného, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Dovolateľ v rámci odôvodnenia dovolania ustanovením § 420 písm. e/ CSP namietal, že na odvolacom súde rozhodol senát 24 Co a nie senát 20Co, ktorý rozhodoval o predchádzajúcom odvolaní v tejto veci. Žalobca teda namietal nesprávne obsadenie súdu.

12. Nesprávne obsadeným súdom (§ 420 písm. e/ CSP) je súd, ktorý nie je obsadený v súlade s ustanoveniami upravujúcimi zloženie súdneho orgánu, ktorý má určitú vec prejednať a o nej rozhodnúť. Súd treba považovať za nesprávne obsadený aj vtedy, ak nekoná zákonný sudca (porovnaj tiež nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 5. novembra 2008, sp. zn. II. ÚS 136/08). Zákonným sudcom (čl. 48. ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) je sudca určený v súlade s rozvrhom práce vecne a miestne príslušného súdu. Nevyhnutným predpokladom toho, aby strana sporu nebola odňatá svojmu zákonnému sudcovi, je preto rozhodovanie o jeho veci súdom, ktorý je podľa zákona na rozhodovanie o nej vecne, miestne i funkčne príslušný.

13. Dovolací súd z obsahu spisu, pokiaľ ide o zloženie senátu odvolacieho súdu zistil nasledovné:

13.1. Dňa 26.01.2015 bol Krajskému súdu v Prešove predložený spis Okresného súdu Poprad sp. zn. 20C/44/2009 na rozhodnutie o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Poprad, č. k. 20C/44/2009-902 z 15.12.2014, ktorý bol pridelený náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov do senátu 20Co, ktorý ku dňu zapísania veci pracoval v zložení senátu (výpis z Rozvrhu práce Krajského súdu v Prešove na rok 2015 v znení Dodatku č. 2 k dátumu zapísania veci) predseda senátu : JUDr. Michal Boroň, člen senátu: JUDr. Peter Straka, člen senátu : JUDr. Antónia Kandravá. Dodatkom č. 10 k Rozvrhu práce na rok 2015 účinným dňa 1.10. 2015 z dôvodov zmeny v obsadení sudcami o pridelení sudkyne JUDr. Elišky Wagshalovej na Krajský súd v Prešove sa zmenilo obsadenie senátu 20Co, ktorého zloženie bolo nasledovné (Dodatok č. 10 k Rozvrhu práce na rok 2015 príloha č. 2) predseda senátu : JUDr. Michal Boroň, člen senátu : JUDr. Antónia Kandravá, člen senátu : JUDr. Eliška Wagshalová. Dňa 21.10.2015 predseda senátu pridelil spis členovi senátu - sudkyňi spravodajkyňi JUDr. Eliške Wagshalovej (č. I. 985a spisu). Dňa 10.06.2016 na základe opatrenia predsedníčky Krajského súdu v Prešove č.18 (č. I. 1024-1025 spisu) došlo k zmenám v zložení senátov v zmysle Dodatku č. 7 k Rozvrhu práce Krajského súdu v Prešove na rok 2016. Podľa čl. III bod 2 písm. b) Dodatku č. 7 k Rozvrhu práce Krajského súdu v Prešove na rok 2016 veci, ktoré napadli do doby účinnosti tohto Dodatku k Rozvrhu práce do súdnych oddelení 20Co, 20CoD, 20CoE, 20NcC, 20CoPom, 20CoPr, 20CoP, 20CoR, 20CoSr, v ktorých je predseda senátu JUDr. Michal Boroň a sudcom spravodajcom JUDr. Eliška Wagshalová sa prejednávajú podľa 51 ods. písm. b), c) zákona č. 757/2004 Z. z. a podľa bodu b) Pravidiel prerozdelenia vecí a zastupovania v Rozvrhu práce na rok 2016, v pôvodnom zložení senátu, teda predseda senátu : JUDr. Michal Boroň, člen senátu : JUDr. Antónia Kandravá, člen senátu, sudkyňa spravodajkyňa : JUDr. Eliška Wagshalová. (Dodatok č. 7 k Rozvrhu práce Krajského súdu v Prešove na rok 2016 - príloha č. 3). V tomto zložení senátu bolo aj dňa 27. 09. 2016 vo veci pod č. k. 20Co/19/2015-1032 rozhodnuté uznesením tak, že rozhodnutie bolo zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie.

13.2. Dňom 1.11. 2016 sa v súvislosti s úspešným výberovým konaním a vymenovaním do funkcie predsedníčky senátu občianskoprávneho kolégia stala JUDr. Eliška Wagshalová predsedníčkou senátu (Dodatok č. 11 k Rozvrhu práce na rok 2016 príloha č. 4). Spis bol expedovaný na Okresný súd Poprad dňa 22. 11. 2016, teda už v čase, kedy sa JUDr. Eliška Wagshalová stala predsedníčkou senátu.

13.3. Dňa 04. 03. 2019 po rozhodnutí súdom prvej inštancie bol spis Okresného súdu Poprad sp. zn. 20C/44/2009 opätovne predložený Krajskému súdu v Prešove na rozhodnutie o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Poprad, č. k. 20C/44/2009-1302 z 30.5. 2018 a keďže už JUDr. Eliška Wagshalová pôsobila na Krajskom súde v Prešove ako predsedníčka senátu 24Co - sudkyňa spravodajkyňa, z tohto dôvodu sa aplikoval bod č. 2.2.1 Špecifických pravidiel pridelovania vecí v znení Rozvrhu práce Krajského súdu v Prešove na rok 2019 v znení Dodatku č. 4, podľa ktorého vec zrušená odvolacím súdom a vrátená prvostupňovému súdu a znovu predložená na rozhodnutie o odvolaní o tom istom predmete rozhodovania a o súvisiacich výrokoch (vrátane samostatného rozhodovania o trovách konania) sa zapíše do súdneho registra pod novú spisovú značku tomu odvolaciemu senátu, ktorý vec zrušil. Ak takého senátu pre zmenu v organizácii práce niet alebo ide o iné zloženie senátu, vec sa pridelí do senátu pôvodného kolégia, v ktorom je podľa rozvrhu práce zaradený sudca - spravodajca veci v pôvodnom senáte. Z tohto dôvodu došlo k zmene číselného označenia senátu.

13.4. Senát 24Co pracoval na základe Rozvrhu práce Krajského súdu v Prešove na rok 2019 k dátumu vydania rozsudku (výpis z Rozvrhu práce Krajského súdu v Prešove na rok 2019 v znení Dodatku č. 4 k dátumu vydania rozsudku príloha č. 5) v tomto zložení : predseda senátu : JUDr. Eliška Wagshalová, člen senátu : JUDr. Antónia Kandrává a člen senátu : JUDr. Ingrid Kalináková. V tomto zložení zároveň bolo v danej veci o odvolaní rozhodnuté rozsudkom z 28. mája 2020, sp. zn. 24Co/9/2019.

14. Z uvedeného vyplýva, že v predmetnej veci po opätovnom predložení spisu po predchádzajúcom zrušení napadnutého rozhodnutia, bol spis opätovne predložený a zapísaný do senátu, v ktorom aktuálne pôsobil sudca spravodajca (v danom prípade zhodou okolností aj iný člen senátu) zrušujúceho rozhodnutia. Šlo o postup, ktorý aktuálne platný Rozvrh práce Krajského súdu v Prešove predpokladal a jeho ustanovenia ním boli naplnené. Došlo teda k prideleniu veci v súlade s ustanoveniami Rozvrhu práce a zákona o súdoch. Tento postup je i ústavne súladný, keďže ústavný súd v zjednocujúcom stanovisku sp. zn. Plz. ÚS 2/2015 uviedol: Z hľadiska podstaty a obsahu základného práva na zákonného sudcu garantovaného čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je akceptovateľné a udržateľné také prerozdelenie už pridelených vecí, t. j. vecí už skôr pridelených tak sudcovi spravodajcovi a súčasne aj ostatným členom senátu všeobecného súdu ako zákonným sudcom, podľa ktorého bude vec pridelená novému senátu toho istého všeobecného súdu, ktorého členom je sudca, ktorému vec bola pôvodne pridelená ako sudcovi spravodajcovi, avšak ostatní členovia nového senátu sa zmenili v súlade s rozvrhom práce príslušného všeobecného súdu. 14.1. Na základe uvedeného možno považovať dovolanie, pokiaľ ide o námietku podľa ustanovenia § 420 písm. e/ CSP za nedôvodnú.

15. Dovolateľ ďalej uviedol, že prípustnosť jeho dovolania vyplýva z § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú dovolateľom namietanú procesnú vadu zmätočnosti, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

17. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne uplatnenými námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Súd sa z tohto dôvodu nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberať úplne všetkými dôvodmi a argumentmi procesných strán; postačujúcim je, ak z odôvodnenia rozhodnutia sú zrejme všetky skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie (II. ÚS 76/07).

18. Pokiaľ dovolateľ namietal nesprávne skutkové zistenia, nedostatočné dokazovanie či hodnotenie dôkazov, tieto nespôsobujú prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Dovolateľova argumentácia je totožná s tou, ktorú prezentoval pred súdmi nižších inštancií. Dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

18.1. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP

viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak dovolací súd tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

19. Dovolateľ v dovolaní namietal i nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu a jeho nedostatočné odôvodnenie tým, že sa odvolací súd nevysporiadal s jeho námietkami voči rozsudku súdu prvej inštancie uvedenými v odvolaní.

19.1. K námietkam dovolateľa týkajúcim sa nedostatkov odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces (podrobnejšie poukazuje dovolací súd napr. na rozsudok z 27. októbra 2021 sp. zn. 5Cdo/130/2021).

19.2. Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu napadnutý dovolaním žalovaného spĺňa kritériá pre odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitráry (svojvoľný). Odvolací súd súhlasil s rozhodnutím súdu prvej inštancie o dôvodnosti žaloby v plnom rozsahu. Z odôvodnení rozhodnutí obidvoch súdov nižších stupňov, chápaných v ich organickej jednote ako celok (I. ÚS 259/2018) je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd prijaté rozhodnutie náležite vysvetlil. Odôvodnenie jeho rozsudku zodpovedá aj základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia, vyplýva z neho vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Odvolací súd sa veľmi podrobne a komplexne vysporiadal s relevantnými odvolacími námietkami žalovaného. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné. Závery, ku ktorým odvolací súd dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Dovolací súd pripomína, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Dovolateľ v dovolaní neuvádza relevantné skutočnosti, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené v základnom konaní. Samotná nespokojnosť dovolateľa s obsahom bodov 12-18 napadnutého rozhodnutia nepostačuje, pričom nedoplnil okrem poznámky, že je „maximálne stručné“ iné okolnosti, ktorými sa podľa neho mal odvolací súd zaoberať. Bez významu je skutočnosť, že odvolací súd v podobnom zložení najprv napadnuté rozhodnutie zrušil a vrátil na ďalšie konanie a potom napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Táto skutočnosť sama o sebe nemôže spôsobiť porušenie práva na spravodlivý proces, je naopak skôr prirodzenou súčasťou súdneho konania, pokiaľ dochádza k viacnásobnému rozhodovaniu v jednej veci na rôznych súdnych inštanciách. Dovolací súd dopĺňa, že podľa zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu z 27. septembra 2016 sú dovtedajšie závery okresného súdu „predčasné“ (ale nie nesprávne). Dôvodom bolo zásadne, že sa súd prvej inštancie nevysporiadal s dôkazmi, ktoré žalovaná strana predložila na preukázanie svojej oprávnenej držby. Tu dovolací súd poukazuje na body 59. a 60. rozsudku súdu prvej inštancie z 30. mája 2018 (č.l. 1302 a nasl.), kde sa s týmito okolnosťami okresný súd po novom vysporiadal. Keďže rozhodnutia obidvoch súdov nižších inštancií (najmä keď ide o potvrdenie zo strany súdu vyššej inštancie), je treba chápať v ich organickej jednote ako celok (I. ÚS 259/2018) s týmto odôvodnením sa odvolací súd stotožnil. Navyiac v bodoch 16. a 17. sa k obrane žalovaného, týkajúcej sa otázky oprávnenosti držby, vyjadril v rámci odpovedí na jeho odvolacie námietky.

19.3. Rovnaký záver sa týka i výpovede svedkyne Q. A., s ktorou sa súd prvej inštancie vysporiadal v bode 7. svojho rozhodnutia, pričom z tohto dôkazu nevyplynuli okolnosti, ktoré by svedčali vlastníckemu právu právnych predchodcov žalovaného, resp. jemu samotnému. V bodoch 12. a 13. sa odvolací súd vysporiadal i s námietkami žalovaného ohľadne toho, že žalobkyňa je nedbalou vlastníčkou.

19.4. Pokiaľ išlo o prípadnú absenciu uvedenia pomeru hlasovania členov v zápisnici o verejnom vyhlásení rozhodnutia, nejde o taký procesný postup, ktorý by znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že by mohlo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces a

teda nespôsobuje procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Napokon tento nedostatok bol odstránený opravným uznesením odvolacieho súdu z 20. apríla 2023, sp. zn. 24Co/9/2019.

19.5. Dovolací súd dodáva, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu dostatočne vysvetľuje, prečo bol žalovaný v predmetnom spore neúspešný, keďže nebolo preukázané, že predmetná nehnuteľnosť opustila sféru právnej predchodkyne žalobkyne a stala sa vlastníctvom právnych predchodcov žalobcu. Nesúhlas strany sporu s argumentami súdu neznamená nepreskúmateľnosť jeho rozhodnutia.

20. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Dovolací súd ďalej poznamenáva, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie vecí nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP (porov. R 24/2017). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/170/2014). Skutočnosť, že dovolateľ má odlišný právny názor než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle §420 písm. f/ CSP. Dovolací súd v snahe autenticky porozumieť textu dovolania ako celku (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 15/2021 zo dňa 25. mája 2021 alebo jeho nález sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 09. júna 2020) sa zaoberal aj celkovým postupom odvolacieho súdu pokiaľ išlo o hodnotenie skutkových zistení a potrebu dokazovania a nezistil porušenie procesných pravidiel CSP v odvolacom konaní, ktoré by mohlo mať za následok prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

21. Na základe uvedeného dovolací súd konštatuje, že dovolanie namietajúce vady zmätočnosti podľa § 420 písm. e/ a § 420 písm. f/ CSP je síce prípustné, ale nie je dôvodné. Vzhľadom na uvedené dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

22. Žalobkyňa bola v dovolacom konaní úspešná, preto jej dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.